

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΕΠΟΠΤΡΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Χαλάνδρι, 31/07/2025
Α.Α.: 222

ΘΕΜΑ: << ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΙΣΗ ΨΥΛΛΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ ΑΥΤΩΝ>>

ψύλλοι του σκύλου και της γάτας
Ctenocephalides canis

ψύλλοι των τρωκτικών
Xenopsylla cheopis

Κατά την θερινή περίοδο, τόσο οι άνθρωποι αλλά και τα ζώα περνούν περισσότερο χρόνο σε εξωτερικούς χώρους, με αποτέλεσμα να αυξάνονται τις πιθανότητες επαφής με ψύλλους.

Η υγιεινολογική σημασία των ψύλλων είναι σημαντική, παρόλο που ελάχιστα από τα 2500 είδη τους προκαλούν προβλήματα υγείας.

Πλέον στις μέρες μας έχουν μειωθεί τα έντονα κρούσματα από την παρουσία ψύλλων λόγω της καλύτερης των συνθήκες διαβίωσης και υγιεινής.

Οι πληθυσμοί των ψύλλων έχουν εύκολη πρόσβαση στον άνθρωπο, τον οποίο προσεγγίζουν εξαιτίας των οσμών και του διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) που αναδίδει το σώμα του.

ΑΝΑΤΟΜΙΚΑ οι ψύλλοι είναι:

- μικρά (1-4 mm)
- άπτερα έντομα (Siphonaptera),
- με σώμα πλευρικά πεπλατυσμένο και
- εφοδιασμένο με πολυάριθμες σκληρές τρίχες
- χρώματος κιτρινοκάστανου έως ανοιχτού μαύρου.

ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ οι ψύλλοι:

- είναι εκτοπαράσιτα,
- αιμομυζητικά αρθρόποδα

- παρασιτούν στο τρίχωμα των θηλαστικών:

- γάτες, σκύλους
- πρόβατα, βοοειδή
- και στων συμβιωτικών τρωκτικών

- ή ακόμα και στα πτύελα των πτηνών.

Για να **αναπτυχθούν οι ψύλλοι** χρειάζονται:

- **υψηλή υγρασία,**
 - παράλληλα η **άνοδος της θερμοκρασίας** ευνοεί την ταχύτατη ανάπτυξη των πληθυσμών τους.
- ✓ **Τρέφονται με το αίμα των ξενιστών** στους οποίους παρασιτούν.
 - ✓ Χωρίς γεύμα επιζούν έως 60 ημέρες.
 - ✓ Οι θηλυκοί ψύλλοι γεννούν 4 με 8 αυγά, μετά από κάθε γεύμα αίματος,
 - ✓ **Έχουν την δυνατότητα να γεννήσουν αρκετές εκατοντάδες αυγά.**

ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ:

Οι ψύλλοι δεν παρασιτούν στον άνθρωπο, σε αντίθεση με τα ζώα.

Αυτό σημαίνει ότι δεν ζουν στο δέρμα ή στο τριχωτό της κεφαλής μας, όπως οι ψείρες.

Συγκεκριμένα είδη ψύλλων μπορούν να μεταδώσουν στον άνθρωπο ασθένειες, όπως:

- η **πανώλη** (με ξενιστές τρωκτικά),
- άλλες **ρικετσιώσεις** και
- ο **ενδημικός τύφος** και
- Οι ψύλλοι των γάτων και των σκύλων αποτελούν ξενιστές **εντερικών παρασίτων** (tapeworms) σε γάτες, σκύλους και τρωκτικά, που προσλαμβάνουν αυτά τα παράσιτα όταν καταπίνουν τους ενήλικες ψύλλους που τα περιέχουν.
Περιστασιακά το ίδιο μπορεί να συμβεί και σε παιδιά, τα οποία μπορεί να καταπιούν ψύλλους κατά την διάρκεια του παιχνιδιού με τα κατοικίδια ζώα.

ΤΡΟΠΟΙ ΕΠΙΜΟΛΥΝΣΗΣ:

- Την δυνατότητα επιμόλυνσης αυξάνει η ικανότητά των ψύλλων:
 - ✓ να **μεταπηδούν από ξενιστή σε ξενιστή** (από ενδιάμεσο ξενιστή στον επόμενο) και
 - ✓ να **τρέφονται μέσω των τσιμπημάτων με αίμα.**
- Η δυνατότητα της μετάδοσης τους **στον άνθρωπο** μπορεί να γίνει **μηχανικά** μέσω:
 - ✓ των μολυσμένων στοματικών μορίων,
 - ✓ με το σάλιο,
 - ✓ με παλινδρόμηση από τον εντερικό σωλήνα ή
 - ✓ με μολυσμένα περιττώματα.
- Σπανιότερα υπάρχει περίπτωση μόλυνσης νήπιων και μικρών παιδιών από σκώληκες *Hymenolepis diminuta*:
 - ✓ μετά από τυχαία κατάποση μολυσμένων ψύλλων.

ΠΑΡΑΣΙΤΩΣΗ ΖΩΩΝ:

Μολύσματα, τα οποία διατηρούν τη μολυσματικότητα τους για τουλάχιστον 12 μήνες **μεταφέρονται μέσω των περιττωμάτων των ψύλλων.**

Η μόλυνση των ζώων με παράσιτα από τσιμπήματα ψύλλων, μπορεί εφόσον είναι σε έντονο βαθμό, **να οδηγήσει το ζώο ακόμα και στο θάνατο**, εξαιτίας του γεγονότος ότι οι ψύλλοι μπορούν να επιζήσουν πάνω στο ζώο **μέχρι και 3 μήνες απομυζώντας αίμα.**

Εκτός του κινδύνου μετάδοσης ασθενειών, προκαλούν όχληση στα παραγωγικά ζώα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων (αιγοπρόβατα) και μείωση της γαλακτοπαραγωγής και ανάπτυξής τους.

ΤΣΙΜΠΙΜΑΤΑ ΑΠΟ ΨΥΛΛΟΥΣ:

Άμεση ιατρική βοήθεια από Δερματολόγο απαιτείται σε περίπτωση που υπάρξει τσίμπημα από ψύλλο καθώς είναι αρκετά επώδυνο.

Ο έντονος πόνος οφείλεται στο γεγονός του ότι οι ψύλλοι μέσω του τσιμπήματος **εισάγουν στο δέρμα σάλιο που επιφέρει δερματική αντίδραση**, η οποία εκδηλώνεται ως ερύθημα, οίδημα ή φλεγμονή και εμφανίζεται έντονη φαγούρα με διάρκεια περίπου 7 ημερών.

Τα τσιμπήματα από ψύλλους είναι συνήθως 2 ή 3 συνεχόμενα και εντοπίζονται συχνότερα στα **πόδια και τους αστραγάλους**.

Σε περίπτωση όμως που ο ψύλλος επιτεθεί σε άνθρωπο κατά την ώρα που κοιμάται, τα τσιμπήματα μπορούν να αφορούν περισσότερα σημεία του σώματος.

Το σημείο του τσιμπήματος εμφανίζει μια **χαρακτηριστική μικρή μαύρη κηλίδα**, που περιβάλλεται από διογκωμένο και κοκκινωπό δέρμα, όπως μπορεί να γίνει εμφανές στην παρακάτω εικόνα:

Οι δερματολόγοι για την αντιμετώπιση των συνεπειών του τσιμπήματος συνταγογραφούν στον παθών, αντιισταμινικά για από το στόμα χορήγηση, όπως και τοπικά κορτικοστεροειδή και αντικνησμώδη σκευάσματα με μενθόλη και καμφορά για τοπική δερματική χρήση.

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΨΥΛΛΩΝ:

- ❖ Τακτικός έλεγχος τριχώματος κατοικίδιων ζώων
- ❖ Καλός και συχνός αερισμός εξοπλισμού κατοικίδιων
- ❖ Απεντόμωση χώρων διαβίωσης κατοικίδιων
- ❖ Αποκομιδή κοπράνων και άμεσος ψεκασμός της επιφάνειας,
- ❖ Προσοχή στη κοπριά που χρησιμοποιούμε για οικιακή χρήση.
- ❖ Έλεγχος των κάδων των απορριμμάτων,
- ❖ Καταπολέμηση παρουσίας ποντικών και αρουραίων (εντοπισμός από ύπαρξη περιττωμάτων) και καταστροφή φυσικών φωλιών των τρωκτικών.

- ❖ **Σε περίπτωση εντοπισμού ψύλλων:** Άμεση εξόντωση τους με ψεκασμό από νόμιμο συνεργείο καταπολέμησης εντόμων.
- ❖ Εντός του σπιτιού: χρήση ηλεκτρικής σκούπας και ατοξικού εντομοκτόνου (μόνο στις προσβεβλημένες περιοχές).
- ❖ Έλεγχος την ύπαρξη ψύλλων σε έπιπλα και μάλλινα αντικείμενα (χαλιά, μάλλινες κουβέρτες, ρούχα κ.α.)
- ❖ Ψεκάζουμε ΜΟΝΟ με εντομοκτόνο της επιλογής μας.
- ❖ Πλύσιμο μολυσμένων ρούχων από ψύλλους σε υψηλή θερμοκρασία στο πλυντήριο. Τα καθαρά στεγνά ρούχα τα απομονώνουμε σε τσουβάλια ναύλων σε ένα χώρο του σπιτιού μέχρι να δώσουμε λύση στην αντιμετώπιση των ψύλλων.
- ❖ Σχολαστική υγιεινή με καυτό νερό για να καταστραφούν οι ψύλλοι και τα αυγά τους
- ❖ Χρήση αντιφθειρικών φαρμάκων στο ανθρώπινο κεφάλι, σε περίπτωση που εντοπιστεί ψύλλος στα μαλλιά και άμεση επίσκεψη σε δερματολόγο,
- ❖ Απαραίτητη η θεραπεία των μολυσμένων ζώων και κατοικίδιων.

ΦΥΣΙΚΗ ΛΟΣΙΟΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΨΥΛΛΩΝ:

Εκτός των φαρμακευτικών σκευασμάτων, χρήσιμη είναι και επάλειψη του κατοικίδιων με ένα σπιτικό λαδάκι αιθέριων ελαίων (**αποτελούμενο από υλικά προοριζόμενα απαραίτητως για δερματική χρήση**), το οποίο έχει την ιδιότητα να απομακρύνει τους ψύλλους.

Υλικά:

50 ml αμυγδαλέλαιο ή ηλιέλαιο

8 σταγόνες αιθέριο έλαιο πορτοκαλιάς για δερματική χρήση,

8 σταγόνες έλαιο Σιτρονέλας για δερματική χρήση,

8 σταγόνες αιθέριου έλαιο λεμονιάς για δερματική χρήση και

5 σταγόνες από τειόδεντρο (όχι περισσότερο, λόγω κινδύνου τοξικότητας σε γάτες και σκύλους αν το γλύψουν σε μεγάλη ποσότητα, είναι όμως ασφαλές για τον άνθρωπο).

Εναλλακτικά:

5 σταγόνες αιθέριο έλαιο neem (ψευδομελέλαιο) για δερματική χρήση

ΑΠΩΘΗΤΙΚΟ ΣΠΡΕΙ ΨΥΛΛΩΝ:

Υλικά:

1 λίτρο νερό

2 κουταλιές της σούπας ξίδι

1 κουταλιά της σούπας οινόπνευμα 40 βαθμών

5 σταγόνες αιθέριο έλαιο neem (ψευδομελέλαιο) για δερματική χρήση

5 σταγόνες αιθέριο έλαιο ευκαλύπτου για δερματική χρήση

Εναλλακτικά :

5 φύλλα ευκαλύπτου που τα σιγοβράζουμε σε 500 ml νερού για 10 λεπτά.

Όταν κρυώσει το νερό, αφαιρούμε τα φύλλα και το αναμιγνύουμε με όλα τα υπόλοιπα και το υγρό που προκύπτει, το τοποθετούμε σε μπουκάλι με ψεκαστήρα.

Ψεκάζουμε **καθημερινά** το κατοικίδιο πριν την βόλτα καθώς και τον καλά καθαρισμένο χώρο διαβίωσης του.

Η χρήση αδιάλυτων αιθέριων ελαίων απαγορεύεται και για την διασφάλιση ασφαλούς χρήσης δεν ενδείκνυται η χρήση μεγαλύτερης ποσότητας αυτών.